

HISTORIEN TIL EN PÅRØRENDE

Skrevet av Lill-Tove Bergmo, Gruppeleder i PTS Troms, og styreleder PTS, nasjonalt.

Sommeren 2000 sto jeg brud og sa ja til min fremtidige ektemann. Det var en perfekt dag og en perfekt start på et liv i lag. Lite visste jeg da at min mann faktisk var midt i sitt verste mareritt som en spilleavhengig. Kort tid etter bryllupet begynte han å endre seg fra å være en glad og omtenkstom til en kald og aggressiv ektemann.

Samtidig som disse endringene kom, kom meldingen om at barn nr to var på tur. Dermed slo jeg to og to sammen og fant ut at det var mine hormonforstyrrelser som gjorde at jeg oppfattet han på den negative måten. Ukene ble til måneder og ingen ting ble bedre. Økonomien hanglet, og jeg kunne ikke skjønne hvor alle pengene ble av. Vi var konstant blakke, det var aldri nok penger til verken husholdningen eller til alle regningene. Jeg prøvde gjentatte ganger å ta det opp med min mann, men han ble alltid unnvikende og kald.

Jeg så at posten hans alltid ble lagt til side, men den gang så jeg ikke på det som et tegn på at noe var galt. Heller ikke når alle rundt oss sa at han sto mye nede i sentrum og spilte på automatene. Han kunne bortforklare pengebruken med de utroligste unnskyldninger fra enslige mødre, som ikke hadde mat til barna sine eller at banken hadde rotet pengene bort, eller at han hadde mistet dem osv. Alt dette var klare tegn på at noe var galt, men jeg forsto fremdeles ikke hva som var galt. De siste ukene før sannheten kom, begynte arbeidsgiveren til min mann å ringe omtrentlig hverdag, å det var alltid de økonomiske oppgjørene som var problemet. Da begynte jeg å virkelig lure på hva som skjedde, og jeg skal innrømme at jeg lenge trodde det var en annen kvinne i hans liv. Han var også blitt helt kald mot meg og viste ingen interesse for meg i det hele tatt. På dette tidspunktet var livet veldig svart, vi var nygifte og dette skulle være en lykkelig tid, i stedet var det bare krangling og elendighet, og opp i alt dette hadde jeg et veldig fysisk belastende svangerskap.

I slutten av oktober samme år kom sannheten frem i lyset, denne mandagen kommer jeg aldri til å glemme, men denne dagen ble et vendepunkt for oss som ektepar. Etter en hel helg med krangling om penger som var blitt borte var det godt at han dro på jobb som vanlig. Jeg var ganske nedbrutt og fortvilt, for jeg fikk ikke noe skikkelig svar og jeg skjønnte at det var løgn i lufta. Jeg fikk besøk samme dag av en god venninne, jeg fortalte hele fortvilelsen min til henne. Hun overasket meg ved å si ”er du sikker på at han ikke har et spilleproblem”. Denne setningen var som et slag i ansiktet på meg, for jeg hadde bare så vidt turt å tenke den tanken.

Vi ble sittende å prate frem og tilbake i flere timer. Dette ga meg mot til å ta tak i problemet en gang for alle, nå var det NOK. Etter at hun var dratt, fant jeg frem all post han hadde unnlatt å åpne, etter hvert som jeg åpnet brevene fikk jeg bare mer og mer fortvilelse og sinne, for der var det kreditter på kreditter som dukket opp. Følelsene som raste gjennom meg da er ikke mulig å beskrive med ord. I et siste desperat håp om at dette ikke var sant, ringte jeg vår sparebank i et håp om at dem skulle si til meg at disse kredittene ikke var tilfelle, men en feil fra dem. Som dere sikkert forstår så var nok kredittene gyldig og det var min mann som hadde hentet dem ut.

Jeg satt i sjokk og vantro å kunne bare ikke forstå alt som skjedde rundt meg. Det neste jeg gjorde var å ringe min mann, som jeg da viste var ca bare et kvarter unna på jobb. Jeg ba han hente vår sønn og bringe han til sin mor, deretter hadde han med å komme hjem. Så sa jeg at den tiden du bruker på hjemturen er den tiden du har på å tenke over at nå er tiden inne for å være ærlig, hvis ikke ville jeg pakke mine saker og dra min vei.

Da han omsider kom inn døren her hjemme var han utrolig trist og han gråt i strie strømmer.

Jeg fikk skikkelig problemer med å holde maska når jeg la frem alle de papirene jeg hadde funnet, og samtidig ba om å få vite hvor alle pengene var blitt av. Da han satt seg ned sa han bare ”du vet hvor de pengene er”. Jeg fikk en forferdelig følelse i meg, det gikk en slags iskald elektrisitet gjennom kroppen da jeg skjønnte at pengene var spilt bort.

Han la alle kort på bordet den kvelden, -trodde jeg. Da han var ferdig var jeg målløs, jeg hadde ikke ord og jeg kunne ikke skjønne at det var mulig å spille vekk både sparepenger, jobbpøggjør og lånte penger. Jeg tok bilen og kjørte en lang tur for å samle tankene. Deretter dro jeg hjem med en beslutning om at dette skal vi klare, for tross alt så var det bare noen måneder siden jeg hadde stått i kirken å sagt ja til han i så vel onde som gode dager. Han ble veldig takknemlig og kjente en enorm lettelse for å slippe å lyve noe mer. I dag pleier vi si at vi startet vårt ekteskap med de vonde dagene først.

I dagene etter tok jeg kontakt med alle mulige instanser for å be om hjelp. Det var en forferdelig prosess for det fantes ingen hjelp å få. Til slutt ringte jeg opplysningen og der sa jeg at jeg har en ”spillegal” mann å vi trenger hjelp. Den hyggelige damen i andre enden vil jeg sent glemme, hun var så utrolig forståelsesfull og lette desperat i hele landet etter noe som kunne hjelpe. Å vi fikk napp, det fantes et tilbud sør i landet på en plass som hete Renåvangen. Det var et intensivt kurs som gikk over to ulike uker. Min mann var heldig og fikk plass der etter bare noen uker. Denne behandlingen kostet en god del penger, og i tillegg var vi nødt å reise til sør som også kostet en del, var det noe vi ikke hadde så var det penger, dermed begynte en ny kamp før den første var over. Igjen tok jeg telefonen fatt og ringte til alle mulige steder for å få hjelp. Til slutt endte jeg hos fylkesmannen, jeg fortalte om min fortvilelse og om hvordan sosialetaten hadde avvist meg fordi dette var et ukjent problem. Han var en meget snill mann og sa at dette skal ordne seg, så i neste omgang fikk vi hjelp på sosialetaten til å dekke oppholdet og reisene til behandlingsstedet.

Når dette var på plass dukket det opp enda et problem, det var penger som var lånt både lovlig og ikke lovlig. Dette måtte gjøres opp på kort tid. Dermed var vi i gang med en tredje kamp, denne gangen gikk vi til vår bank og min mann måtte legge alle kort på bordet om hva han hadde gjort og at vi sto å fare for å miste alt vi eide og hadde. Banken var forståelsesfull og vi fikk hjelpe til å refinansiere all gjeld han hadde skaffet seg. Dermed kunne vi slappe litt av. For meg var det tungt å skrive under disse papirene for jeg kjente bitterheten vokste i meg, og jeg synes de var så ufattelig urettferdig å måtte sitte med denne gjelden som vi ikke hadde noen igjen for. Denne lille lettelsen for at økonomien var kommet i strukturerte forhold var kortvarig, for det kom enda flere kreditter frem som han ikke hadde turt å fortelle om. Dette fordi han var sikker på at jeg kom til å forlate han. Dermed var kamp nr fire i gang. Denne gangen fikk jeg penger av et nært familiemedlem, men min mann fikk beskjed om at dette var et lån som skulle betales tilbake viss han spilte på automatene flere ganger.

Som sagt så var jeg gravid og det i 21 uke, som kan være en kritisk tid i et svangerskap. Når alle disse problemstillingene var på plass, det være seg både behandling, jobb og økonomi fikk jeg en voldsom smerte gjennom kroppen. Da viste det seg at jeg var på tur å føde. Så da var kamp nr 5 i gang. De antok at det var alle de psykiske påkjenningene som startet fødselen. I panikken ble jeg sendt på sykehuset og der ble alt tilrettelagt for en prematur fødsel. Jeg var vetta skremt og ble ekstremt sint på min mann for jeg følte at dette var hans feil. Jeg var helt fortvilt og bare gråt. Til all hell for oss stoppet fødselen og jeg kunne dra hjem igjen, enda like gravid, men da med beskjed om og ikke stresse. Vel det var lettere sagt enn gjort. Hvordan skal man klare det når man vet at hele familien står på spill pga spilleavhengigheten til sin egen mann. 3 WWW.SPILLANSVARLIG.NO

Vi var heldige, etter endt behandling hadde min mann fått seg en skrekk opplevelse og han innså hva han hadde gjort og hva som ville skje hvis han ikke sluttet å spille. Så nå gjensto det å bygge opp tilliten og forholdet igjen, og forberede oss på å ta imot ett nytt familiemedlem.

Jeg krevde noen tiltak på plass fra han etter endt behandling. Dette er tiltakene jeg krevde:

- Samtaleterapi. (dette gjorde vi i halvannet år).
- Jeg overtok alt av økonomi og sperret kontoen. (Dette hadde jeg i nesten to år)
- Ringte til kredittkort selskap og fortalte at han var spilleavhengig.
- Informerte alle venner og familien.
- Han måtte skrive dagbok.
- Kontrakt mellom oss om at viss han fikk lyst til å spille, skulle han ringe meg.
- Han fikk kontanter en gang pr uke og måtte legge frem kvittering på alt av penger. (Dette gjorde vi i ca ett år)
- Sette seg sparemål, etter tre år fikk vi nytt kjøkken, og etter fem år kjøpte vi campingvogn.
- Jeg hadde jevnlig kontakt med arbeidsgiveren hans ang den økonomiske delen på jobben.

Alle disse tiltakene er tøffe å gjennomføre for begge parter, vi begge hadde det tungt fysisk og psykisk i denne første tiden. Da vårt nyfødte barn enda i tillegg til alt dette holdt på å dø fra oss, trudde vi virkelig at nå ville hele ekteskapet gå i oppløsning, men heldigvis klarte vi oss gjennom alle disse kampene. Etter hvert som tiden gikk ble det en lettere hverdag, han sprakk aldri og jeg begynte gradvis å stole på han igjen. Etter ca et halvt år gikk jeg på en kjempe smell, da fikk jeg en voldsom depresjon av alt det vi hadde vært i gjennom. Jeg hadde i hele denne tiden glemt å ta vare på meg selv, jeg hadde kun fokusert på å få familien min på beina igjen. Det var tungt å komme ut av den depresjonen, men vi hadde allerede da etablert terapisaamtaler så disse ble min redning ut. Det å se hvordan samvittigheten tappet min mann for krefter var det som fikk meg til å skjønne at jeg må vise tillit til han for at vi skal klare dette.

I dag er det over fem år siden denne ulykkelige mandagen. Vi har det bra i dag og jeg stoler på han igjen. Av den årsak ønsker jeg å dele min historie. Jeg vil formidle at selv om det er tøft mens det står på så er det håp om å komme gjennom det med forhold og familie i behold. Det som har vært viktigst for oss er å ta en dag av gangen, og bearbeide alle følelsene som kommer underveis. På mange måter er det en sorgreaksjon man opplever i tiden etterpå, for først får du sjokk, så blir du sint, så kommer depresjonen og til slutt må man akseptere det å lære seg å leve med det. Som jeg ser det i dag så er det verdt det, selv om jeg skulle ønske at dette aldri hadde skjedd, men jeg prøver å tenke på det positive som er at vi i dag er veldig knytta til hverandre og verdens beste venner. Jeg er utrolig stolt av min mann for at han klarte å slutte med spillingen og pga det fortjener han at vi fremdeles er en familie.

Mitt råd til andre pårørende der ute er; søk hjelp, prat med andre som har opplevd det. Hør på hva ditt indre forteller deg, som regel så er det, det som blir det riktige å gjøre, enten det betyr å prøve å holde ut eller å innse at dette makter jeg ikke. Det er kun vi selv som kan ta vare på oss selv å vite hva som er det rette å gjøre.

Lykke til, stå på. Det nytter.
De beste ønsker fra
Lill-Tove Bergmo.
Fra PTS